

БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ BOLGÁR HÍREK 01 · 2021

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В УНГАРИЯ

WWW.BOLGAROK.HU

A MAGYARORSZÁGI BOLGÁROK KÉTNYELVŰ HAVILAPJA

© Ника Пан, 10 г. (Българско училище за рожен език) • Pap Nika, 10 éves (Bolgár Nyelvtanító Nemzetiségi Iskola)

В Будапеща започва строителството на Български културен център • Bolgár kulturális központ épül Budapesten

Ново начало на ново място • Új kezdet új helyen

20-годишен юбилей на фолклорния състав «Зорница» • 20 éves a Zornica Hagymányórzó Együttes

В БУДАПЕЩА ЗАПОЧВА СТРОИТЕЛСТВОТО НА БЪЛГАРСКИ КУЛТУРЕН ЦЕНТЪР

В Будапеща започва изграждането на български административен, културен и образователен център. Очаква се сградата да бъде завършена до 2-3 години. Обектът се осъществява с помощта на унгарското и на българското правителство. Предвидените разходи са три милиарда форинта.

В своето изказване на пресконференцията в двора на българския православен храм (разположен непосредствено до парцела, предвиден за строеж) Миклош Шолтес заяви: унгарското правителство осигурява за инвестицията 2,6 милиарда форинта, а българското правителство - 1 милион евро, което е повече от 350 милиона форинта. Българската общност, в замяна на тази подкрепа, се отказва от правото си на ползване на една сграда на улица „Байза“, която е унгарска държавна собственост.

Според държавния секретар инвестицията е добър пример за сътрудничеството на два народа, както и за това, че българите, които живеят тук, са важни както за Унгария, така и за България. Г-н Шолтес подчерта, че българската общност и досега е доказвала как по най-добрия начин и с много обич работи за благо на унгарския народ, но със същата обич съхранява културните, езиковите и историческите си традиции.

Данчо Мусев, председател на Българското републиканско самоуправление, обърна внимание, че българските предци в Унгария винаги са строили в период на криза - така през 1914, 1916 и 1918 година създават трите важни организации: Дружеството на българите в Унгария, което

е с най-дълга история, българското училище и църковното настоятелство. Тези институции и до днес, без прекъсване, представят местните българи.

В новия център ще се помещават българското училище и българската детска градина, както и всички български културни институции. Модерната пасивна сграда ще бъде построена в рамките на 2-2,5 години - съобщи Данчо Мусев, който благодари и на двете правителства за подкрепата.

Симеон Варга, застъпник на българите в унгарския парламент, заяви, че политиката на унгарското правителство спрямо живеещите в държавата националности заслужава респект: за това, че те имат застъпници в парламента, както и заради факта, че в конституцията намери място текстът, че националностите, живеещи в Унгария, са сред факторите, формиращи държавата. Парламентарното присъствие на националностите е важен знак за държавите майки. Именно след създаването на тази възможност отношенията между Унгария и България стават активни и ползотворни - обърна внимание г-н Варга.

selik az itt élő bolgárokat. Az új központban helyet kap majd a bolgár óvoda és iskola, továbbá valamennyi bolgár kulturális intézmény. A modern passzív ház (olyan épület, amelyben a kényelmes hőmérséklet fenntartása megoldható kizárólag a levegő frissen tartásához megmozgatott légtömeg utánfűtésével vagy utánhűtésével, további levegő visszaforgatása nélkül) 2-2,5 éven belül épülhet fel – közölte Muszev Dancso, aki köszönetet mondott mindkét kormánynak a támogatásokért. Varga Szimeon, az Országgyűlés bolgár nemzetiségi szószólója azt mondta, elismerés illeti a magyar kormány nemzetiségpolitikáját, amiért a nemzetiségek képviselhetik közösségüket az Országgyűlésben, valamint azért, mert az alaptörvényben rögzítették, hogy a Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők. A nemzetiségek parlamenti képviselője fontos jelzés az anyaországok részére is, ezt jelzi, hogy ennek megteremtése óta Magyarország és Bulgária kapcsolata kiváló és aktív – hívta fel a figyelmet.

BOLGÁR KULTURÁLIS KÖZPONT ÉPÜL BUDAPESTEN

Bolgár önkormányzati, oktatási és kulturális központ épül Budapesten. Az intézmény várhatóan 2-3 éven belül készül el a magyar és a bolgár kormány támogatásával, összesen mintegy 3 milliárd forintból.

Soltész Miklós a IX. kerületi Vágóhid utcai ingatlan szomszédságában álló Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templom udvarán tartott sajtótájékoztatóján közölte: a magyar kormány 2,6 milliárd forintot, míg a bolgár kormány 1 milliárd eurót, azaz több mint 350 millió forintot biztosít a beruházásra. A bolgár közösség a támogatás fejében lemondott egy Bajza utcai állami tulajdonú ingatlan használati jogáról.

Az államtitkár szerint a beruházás jól példázza a két nemzet együttműködését, valamint azt, hogy Magyarországnak és Bulgáriának is fontosak az itt élő bolgárok. Kiemelte, hogy a bolgár közösség eddig is bizonyította, hogy nagyszerűen és nagy szeretettel szolgálja a magyar nemzetet, de ugyanilyen nagy szeretettel ápolja kulturális, nyelvi és történelmi hagyományait.

Muszev Dancso, a Bolgár Országos Önkormányzat elnöke arra hívta fel a figyelmet, hogy elődeik mindig válságos időszakban építkeztek, így 1914-ben, 1916-ban és 1918-ban alapították meg három fontos szervezetüket; a nagymúltú Magyarországi Bolgárok Egyesületét, valamint a bolgár iskolát és az egyház-közösséget; ezek azóta is megszakítás nélkül képviselhetik közösségüket az Országgyűlésben, valamint azért, mert az alaptörvényben rögzítették, hogy a Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők. A nemzetiségek parlamenti képviselője fontos jelzés az anyaországok részére is, ezt jelzi, hogy ennek megteremtése óta Magyarország és Bulgária kapcsolata kiváló és aktív – hívta fel a figyelmet.

НОВО НАЧАЛО НА НОВО МЯСТО

Тази година започна по различен начин. В нова сграда, с нова енергия, преодолявайки предизвикателствата на времето. Преместихме се в сградата до Българския културен дом.

На 7 януари, Ивановден, Отец Танчо освети сградата и офисите на Българското републиканско самоуправление, Администрацията на Българското републиканско самоуправление, Българският културен, документационен и информационен център, Изследователският институт на българите в Унгария и Столичното българско самоуправление, които се преместиха в сградата на бившия хотел "Рила" до Българския културен дом. В края на януари в същата сграда се премести и Българското училище за роден език.

Новият адрес е
1097 Budapest, Fehér Holló utca 6.

Телефон за връзка
+36 (1) 216-42-10 | +36 (1) 216-42-11

ÚJ KEZDET ÚJ HELYEN

Az idei év rendhagyó módon kezdődött. Új épületben, új erővel, megbirkózva az idők kihívásaival. Átköltöztünk a Bolgár Művelődési Ház melletti épületbe.

Január 7-én, Iván napján Tancso atya felszentelte a Bolgár Országos Önkormányzat, a Bolgár Országos Önkormányzat Hivatala, a Bolgár Kulturális, Dokumentációs és Információs Központ, a Bolgár Kutatóintézet és a Fővárosi Bolgár Önkormányzat épületét és irodáit. Ezen intézmények átköltöztek a Bolgár Művelődési Ház mellett lévő egykori Hotel Rila épületébe. Január végén ugyanide költözött a Bolgár Nyelvoktató Nemzeti Iskola is.

Az új cím:
1097 Budapest, Fehér Holló utca 6.

Telefonszám:
+36 (1) 216-42-10 | +36 (1) 216-42-11

БАБИНДЕН

Бабинден е един от най-красивите празници в нашата общност. Празнуваме го по старому в края на януари. Но тази година е по-различна.

Може би най-красивият, изпълнен с тайнство празник ще ни липсва. Ще ни липсва женската енергия, усмивките на новородените, чистите им личица, радостта на майките, умението на жените приготвили своите ястия за кулинарната изложба. Ще ни липсва и обредното измиване на ръцете на бабата-акушерка над гръвника, който се превърна в малка жива емблема на празника. Ще ни липсва и песента „Я, излез, бабо“ и забиването на брагвата на гръвника украсен с китка здравец, завързана с червен конец за здраве, над който подаваме сълуна на бабата акушерка и ѝ поливаме вода

да се измие. А тя да изпусне сапуна три пъти с гумите „както се плъзга сапуна, тъй да се раждат децата“. Тази година няма да можем да я гарим със сапун, с пешкир и чорапи, спазвайки древния обичай. Тази година тя няма да може да помаже бебетата с мед и масло, за да са здрави, силни и дълголетни и за да им върви по мед и масло. Да сложи на главите на момичетата червено конче – да са им дълги и гъсти плитките, а на момчетата – да не станат късета. Но и тази година мъничетата ще получат погарък от общността ни. Нови грешки, сребърно кръстче – да пази всяка тяхна стъпка, и играчка.

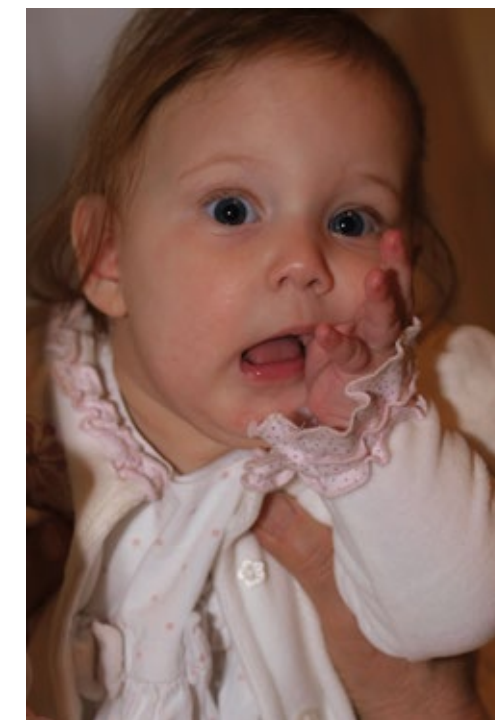
Пешкир и сапун ще изпратим като гар и знак на благодарност на акушерките Виолета Фрагер, Естер Новакова, която от години е бабата, извършваща ритуала, и на Мария Кунчева. А на майките на новородените ще изпратим букет цветя. По стара бъл-

гарска традиция булките и невестите се събират на празнично угощение в дома на бабата-акушерка. Ще ни липсва подредената дълга и богата трапеза с ястията на жените, участнички в кулинарния конкурс. Тази година няма да можем да се насладим на умението им. Но ще ги помолим да изпратят рецептата на ястието, което са си били намислили да приготвят за празника, за да ни припомнят любими вкусове и ухания от детството.

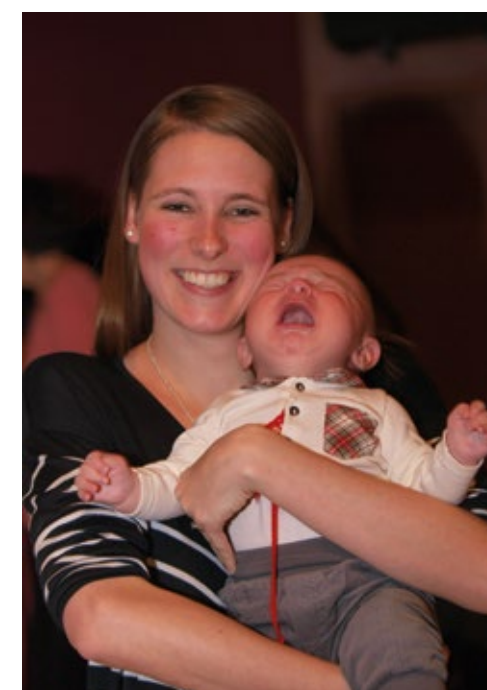
А кой знае, може пък да ги издадем в нова книжка.

Защото важното е да не забравяме. Да си спомняме с любов за миговете прекарани заедно, за което ще ни напомнят и снимките – откраднати мигове от празника от 2014 до 2020 година.

Да сме живи, да сме здрави, всяко зло да ни забрави, за да може гогодина отново да се съберем край гръвника и да полеем вода на бабата.

BÁBANAP

A Bábánap közösségünk egyik leg-szebb ünnepe. Hagyományosan január végén tartjuk. Idén azonban más-ként alakult.

Hiányozni fog nekünk a talán a legszebb, titokzatossággal teli ünnepünk. Hiányozni fog a női energia, az újszülöttek mosolya, tiszta arcocskájuk, az édesanyák öröme és a főztjüket a kulináris kiállításra elhozó asszonyok ügyessége. Hiányozni fog a bábaasszony szertartásos kézműsása a tuskó fölött, mely az ünnep kis élő jelképévé vált. Hiányozni fog a „Ja izlez, babo” kezdetű dal és a fejsze belevágása az egészséget jelképező piros fonallal megkötött gólyaorral díszített tuskóba, amely fölött átadjuk a bábaasszonynak a szappant és vizet öntünk neki, hogy meg-

mosakodjon. Ahogy a bába háromszor elejti a szappant, s közben így szól: „ahogy a szappan csúszik, úgy szülessenek a gyerekek”. Idén nem ajándékozhatjuk meg ősi szokás szerint szappannal, törölközővel és harisnyával. Idén nem kenheti meg a babákat mézzel és vajjal, hogy egészségesek és erősek legyenek, sokáig éljenek és mézben-vajban fűrdjenek. Nem tehet piros szalagot a lányok fejére, hogy hosszú és dús legyen a fonatuk, a fiúkéra pedig – hogy sűrű legyen a szakálluk. A kicsik azonban idén is kapnak ajándékot közösségünkől. Új ruháskákat, kis ezüstkeresztet – hogy minden lépésüket óvja, – és játékokat is.

Törölközőt és szappant küldünk ajándékba hálánk jeleként a bábáknak, Fráter Violetának és Novakov Eszternek, akik évek óta töltik be a bába szerepét a szertartáson, valamint Kuncseva Máriának. Az újszülöttek anyukáinak pedig virág-

csokrot küldünk. Régi bolgár hagyomány szerint a bábaasszony otthonában látja vendégül a menyecskéket. Hiányozni fog a hosszú, gazdag ünnepi asztal a főzőversenyen részt vevő asszonyok által készített ételekkel. Idén nem élvezhetjük a főztjüket. De megkérjük őket, hogy küldjék el az étel receptjét, melyet az ünnepre készítették volna, hogy felidézhesük velük gyermekkorunk ízeit és illatait.

Ki tudja, talán újabb könyvecske formájában is kiadjuk őket.

Mert az a fontos, hogy ne felejtünk. Hogy szeretettel gondoljunk vissza az együtt töltött pillanatokra, melyekre a fényképek is emlékeztetnek minket – az ünnep elkapott pillanatai 2014 és 2020 között.

Legyünk erősek és egészségesek, kerüljön minket minden rossz, hogy jövőre újra összegyűlhessünk a tuskó körül és vizet önthessünk a bábáknak.

20-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ НА ФОЛКЛОРНИЯ СЪСТАВ «ЗОРНИЦА»

За българските народни танци и песни можем смело да твърдим, че са познати на целия свят поради своят необичаен ритъм и оригинално звучене!

Двете космически сонди, изстреляни от НАСА през 1977 година, носят златен диск, на който са записани човешки звуци, гласове, послания на човечеството до други цивилизации и извънземни. На един от дисковете е записана - за гордост на всички българи - българската народна песен «Излел е Дельо хайдутин» в изпълнение на Валя Балканска. Този запис е доказателство за изключителните качества на българската народна песен.

Не случайно първите преводи от български на унгарски са на народната ни поезия и песни, а в началото на ХХ век в произведенията на унгарския композитор Бела Барток се срещат много често неравноделните тактове, за които сам композитора твърди че ги е заимствал от българската фолклорна музика.

За българската общност в Унгария народните танци и песни имат същата сила и значение, даже нещо повече, защото така запазваме свежа своята обич към родината и нейния фолклор.

Организираният преди двайсет години фолклорен състав «Зорница» не успя да отпразнува през изминалата 2020 г. своя юбилей по известни за всички причини - появата на Ковид 19. Но на страниците на нашия вестник

ще се опитаме накратко да припомним тяхната великолепна дейност през изминалите години.

Създаденият преди 20 години фолклорен танцов състав от български жени, живеещи преди всичко в Будапеща, започна своята дейност благодарение на хореографката Лили Зафорова, известна не само в Унгария и България, а и в други градове по света, където съдбата я е отвела. Нейна беше идеята състав «Зорница» да изучи танци, свързани с бита на българите, за да се запознае с тях и унгарската публика. Така в репертоара на фолклорния състав влязаха «Булчински танц», «Нестинарски танц», «Варненски танц», «Грозгобер» и др.

Фолклорният състав «Зорница» се отличава от останалите местни български ансамбли и по това, че участниците в състава жени не само

танцуват, но и пеят български народни песни, с които започва обикновено тяхната програма. Заучаването на народните песни става често пъти с автентични български изпълнители на народната песен, които канят в Будапеща или репетират българските песни при участието си във фестивали в България.

Дейността и успехът им от година на година нараства. Годишно съставът получава повече от 20 покани за участие главно в тези райони на Будапеща, където има местни български самоуправления. Всяка година съставът получава покани и за участие във фестивали не само от България, а и от чужбина. Гастролирали са в Прага, Бърно, Кошице, Виена, Охрид и др. Едно от забележителните събития в живота и дейността на фолклорния състав «Зорница» беше през 2019 г., когато съставът взе участие в международния фолклорен фестивал в Малта и се представи отлично.

Фолклорният състав «Зорница» спечели и безброй награди, дипломи, а през 2011 г. взе участие в квалификационния фестивал в Печварад, където «Зорница» получи от журито отлична оценка и вече продължава своята дейност като квалифициран фолклорен състав.

Още по-значителна и не по-малко заслужена е Наградата за националностите, която се връчва за дейност в служба на националностите в Унгария, на техните представители и организации. Трябва да отбележим, че успешната дейност на Фолклорния състав «Зорница» се дължи и на материалната подкрепа на много български местни самоуправления, на които изказваме благодарност за сърдечната им покана за участие и за незабравимите минути преживени заедно.

Фолклорният състав «Зорница» успя да организира много професионално честването на своята 5-та, 10-та и 15-та годишнина от основаването си! От сърце се надяваме, че и 20-та годишнина също ще бъде достойно отпразнувана с техните великолепни песни и танци.

Ето и имената на членовете на фолклорния състав «Зорница»:

Лили Зафорова хореограф, ръководител на състава

Лили Тавас
Красимира Гагжикова
Елисавета Нацкина
Румяна Иванова
Виолета Фрагер
Петя Маринова
Таня Купенова-Ронаи
Николинка Нацкина
Василка Първанова Дьомен
Петра Вълева Немет
Илиана Гомбаш
Евелина Димитрова Доци
Д-р Снежка Здравкова
Мирюлюба Генгова
Ангреа Фаркаш
Росислава Борисова
Райна Симеонова Харгитаи
Тюнде Троян
Кама Ижак

20 ÉVES A ZORNICA HAGYOMÁNYŐRZŐ EGYÜTTES

A bolgár népi táncokról és népdalokról bátran állíthatjuk, hogy különleges ritmusuknak és eredeti hangzásviláguknak köszönhetően az egész világon ismertek.

A NASA által 1977-ben fellőtt űrszondák egy-egy aranylemezt vittek magukkal, melyre emberi hangokat rögzítettek, üzenetként a földönkívüli civilizációknak. A lemezek egyikére - minden bolgár büszkeségére - felkerült az „Izlel e Deljo hajdutin” kezdetű bolgár népdal Valja Balkanszka előadásában. E felvétel is tanúsítja a bolgár népzene páratlan mivoltát.

Nem csoda, hogy az első fordítások bolgárról magyarra népköltészeti és népzenei művekből készültek, a 20. sz. elején pedig Bartók Béla alkotásaiban gyakran felfedezhetők az aszimmetrikus ritmusok, melyekről maga a zeneszerző állítja, hogy a bolgár népzeneből kölcsönözte őket.

A magyarországi bolgár közösség számára a bolgár népi táncok és népdalok ugyanilyen, sőt még nagyobb erővel és jelentőséggel bírnak, mivel általuk tartjuk

frissen szeretetünket hazánk és annak folklórja iránt.

A húsz éve alapított Zornica Hagymányörző Együttes a tavalyi, 2020-as évben mindenki számára ismert okokból – a Covid-19 megjelenése miatt – nem ünnepelhetette meg fennállásának évfordulóját, e jelentős eseményt. Helyi újságunk lapjain azonban megkíséreljük röviden felidézni nagyszerű tevékenységüket az elmúlt évek során.

A többségükben Budapesten élő bolgár nők által 20 éve alapított néptáncegyüttes Zafirova Lili koreográfusnak köszönhetően kezdte meg – eleinte amatőr – tevékenységét. Lili nevét jól ismerik nem csupán Magyarországon és Bulgáriában, hanem a világ számos városában is, ahová csak sorsa vezette. Az ő ötlete volt, hogy a Zornica a bolgár népi élethez kötődő táncokat tanuljon, hogy ezáltal a magyar közönség is megismerkedhessen azokkal. Így került az együttes repertoárjába a „Menyasszonyi tánc”, a „Nesztinár-tánc”, a „Várnai tánc”, a „Szüret”, stb.

A Zornica Hagymányörző Együttes

abban is különbözik a többi helyi bolgár táncsoporttól, hogy tagjai nem csupán táncolnak, hanem bolgár népdalokat is énekelnek, általában velük kezdve programjukat. A népdalok betanulása gyakran autentikus bolgár népdalénekesek bevonásával történik, akiket meghívnak Budapestre, vagy bulgáriai fesztiválokra való részvételük során sajátítják el a bolgár énekeket.

Tevékenységük évről évre szélesebb körű és sikeresebb. Az együttes évente több mint húsz felkérést kap, elsősorban Budapest azon kerületeiből, ahol bolgár önkormányzat működik. Fesztiválokra is évről évre meghívják, nem csupán Bulgáriába, hanem külföldre is. Vendégszerepeltek Prágában, Brnóban, Kassán, Bécsben, Ohridban és más városokban. A Zornica népi együttes életének és tevékenységének kiemelkedő eseménye volt a máltai folklórfesztiválon való rendkívül sikeres részvétele.

A Zornica számtalan díjban és kitüntetésben is részesült, 2011-ben pedig részt vett a Pécsváradon rendezett minősítő

fesztiválon, ahol a zsűritől kitűnő osztályzatot kapott, s immár minősített néptáncegyüttesként folytatja működését. Még jelentősebb és még inkább megérdemelt a 2016-ban elnyert Nemzetiségekért Díj, amelyben a magyarországi nemzetiségek érdekében példaértékű tevékenységet végző személyek és szervezetek részesülhetnek.

Meg kell említenünk, hogy a Zornica Hagymányörző Együttes sikeres működése a számos helyi bolgár önkormányzat által nyújtott anyagi támogatásnak is köszönhető, melyeknek ezúton is köszönetet mondunk a szívélyes meghívásokért és az együtt átélt felejthetetlen pillanatokért.

A Zornica Hagymányörző Együttesnek sikerült rendkívül professzionálisan megrendeznie az 5, a 10 és a 15 éves évfordulójának megünneplését. Szívvel reméljük, hogy a 20. évfordulóról is lesz alkalma méltón megemlékezni csodálatos népdalaival és táncaival.

A Zornica Hagymányörző Együttes tagjai:
Zafirova Lili koreográfus, az együttes vezetője
Tavasz Lili
Gadzsova Kraszimira
Nackina Elizaveta
Ivanova Rumjana
Fráter Violetta
Marinova Petya
Rónai Kupenova Tánya
Nackina Nikolinka
Dömény Parvanova Petra
Gombás Iliana
Dóczi Dimitrova Evelina
Dr. Zdravkova Sznezska
Gendova Miroljuba
Farkas Andrea
Boriszova Rosziszlava
Hargitainé Szimeonova Rajna
Trojan Tünde
Izsák Katalin

ИЩВАН БАКА И МОСТЪТ НА ЯНТРА

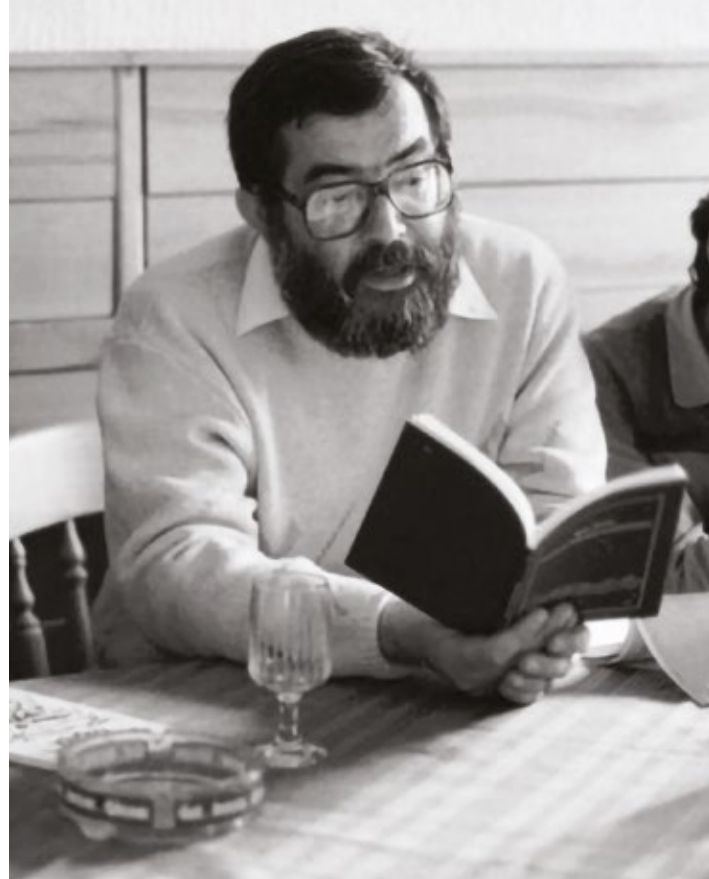
„Един от най-интересните унгарски поети, модерен поет – със своята пластичност и щедра образност, с начина на мислене, с тревогата на съвременника, с болката за гнешния и утрешния ген.“

Кирил Кадийски

Ищван Бака е един от най-значимите новатори в областта на поетичната образност и ролевите игри. Наред с поезията, той има принос в прозата и драматургията, както и като преводач. Бака е един от най-изтъкнатите преводачи от руски език. Превежда поезията на Бродски, Пастернак, Пушкин, прозата на Цветаева.

През май 1974 г. по покана на Съюза на писателите посещава България. Това пътуване оставя трайни следи в душата му. Той е запленил, както от българската култура, така и от жените на България. Красивото и смущаващо любовно преживяване той пресъздава в стихове („Българи“, „На моста на Янтра“), започва да учи български език. Превежда стихотворения на Кирил Кадийски и години наред се връща отново и отново в България.

ИЗТОЧНИК: БАКА.HU

БАКА ISTVÁN ÉS A JANTRA HÍDJÁ

„Az egyik legérdekesebb magyar költő, modern költő – sajátos plasztikussággal és gazdag képszerűséggel, kortárs gondolkodásmóddal és aggállal, a mai és holnapi nap feletti fájdalommal.“

Kiril Kadijszki

Bakó István a költői képalkotás és a szerepjáték-költészet egyik legjelentősebb megújítója. Költői munkássága mellett nagy jelentőséggel bír próza- és drámaírói, valamint műfordítói tevékenysége. Bakó az egyik a legjelentősebb orosz fordító. Fordította többek közt Brodskij, Paszternak, Puskin verseit, Marina Cvetajeva prózáját.

1974 májusában írószövetségi meghívásra Bulgáriába látogatott. Az utazás mély nyomokat hagyott lelkében. A bolgár kultúra mellett a bolgár nők különleges szépsége is rabul ejtette. Egy szép és felkavaró szerelmi élményét versbe foglalta (Bolgárok, A Jantra hídján), majd ennek hatására tanulni kezdte a nyelvet. Kiril Kadijszki verseket fordított, és még évek múlva is vissza-visszatért Bulgáriába.

FORRÁS: БАКА.HU

НА МОСТА НА ЯНТРА

Унгарецът и българката
с казашки и полски предци;
шестнайсти май, мостът на Янтра,
Търново, буря, преди първи петли.

...

Белег от рана – светкавица,
деляща хората граница
или в усмивка моминска
блясва на времето писъкът?

Изпепелява се в смеха ти,
преминал всички времена,
с ръката си изтегляш меч,
забит на Петьофи в гръбта.

Отмина бурята, небето
е чисто, пълно със звезди:
сребърни плочки от сбруи
на Атила и гругите предци.

Кога бе първата ни среща?
Стоим застинали над Янтра,
рогината е глан човешка,
гланта ти ми е рогна стряха.

ПРЕВОД: СВЕТА КЪСЕВА

A JANTRA HÍDJÁN

Kozák és lengyel nagyapáktól
származó bolgár és magyar;
május tizenhat, Jantra hídján,
Tirnovó, éjjel egy, vihar.

...

Villám lobog – országhatárok
népeket torzító hege,
vagy mást jelent – leánymosollyá
lobban el az idők dühe?

Mosollyá hamvad, mosolyoddá,
mely hetedhét századot átjárt,
míg kezéd kezemben Petőfi
sebéből kihúzza a dárdát.

A vihar elvonult, kitisztul
az ég, már csillaggal tele:
népvándorlás korabeli
lószerszám ezüstverete.

Mióta ismerjük mi egymást!
Állunk a Jantra felett.
Tenyeremmé szűkült hazám,
hazámmá tágult tenyered.

БЪЛГАРИ

Тази нощ гим от пожарите
ще щипе очите на Бога.
С тръпнеци крачета – жабешки –
разравя тунята мракът.

Кърви лицето Христово,
цъфнали в нивята макове,
за упокой звъняят отгоре
звездни бокали калаени.

Храсти-мюрбани, турска
нима ще бъде и пръстпма?
Езикът, расо манастирско,
укрива рогната земя.

Загинем ли, тръстника млада
ще кърши вятър за кръстен знак,
всяко листо ще съхранява
бръчки от глани и от лица.

Ще застанем сред светците
там, по стените на храма,
и всяко клонче ще запомни
извицката на ребрата ни.

ПРЕВОД: СВЕТА КЪСЕВА

BOLGÁROK

Tűzvészek füstje száll – ma éjjel
felmarja tán Isten szemét.
Békákkal: rángó kézfejekkel
matat az iszamós sötét.

Krisztus vért veritékező
arca a pipaccsal teli
rét, s torra csendülnek fölöttünk
csillagok ónszerlegei.

Bokrok turbánjai – törökké
válnak a föld is? Azzá válhat!
Elbújtatja az anyanyelv
szerzetesköntöse hazánkat.

S ha elfogyunk – a nádasok
törnek majd kopját a szélben,
tenyerünk, arcunk ráncai
tüntetnek minden levélen.

Elvegyülünk a templomok
falán a szentek seregébe,
de emlékezni fog minden faág
bordáink görbületére.

ВИРТУАЛЕН МИКУЛАШ

В началото на месец декември всички деца с нетърпение очакват Микулаш – усмихнатия старец с червенгалесто лице, който раздава подаръци. Броят се дните и нощите – още колко остават до пристигането му. Естествено, и при нас ситуацията не беше по-различна. Броихме, учихме стихове и песни, както на унгарски, така и на български. Рисувахме добрия старец с червената брада, който лети с шейната си, теглена от елени. И се надявахме да гоиде възможно по-бързо.

Сутринта на 7 декември всеки, който прекрачи прага на детската градина, беше посрещнат със звънлива песен.

Атила Шимон, актьорът от Малко театро, който два пъти в седмицата съпровожда на пиано нашите занимания по пеене, днес се беше подготвил с празнична програма, която децата слушаха в захлас. Приказките му бяха изпълнени с музика и игри.

След това пристигна дългоочакваният момент. Нашите гечица тихо се промъкнаха в офиса и приседнаха на столчетата, подготвени за тях, а на компютърния монитор се появи он-

лайн Микулаш. Беше скрил в кутии изненади за учителките – шапки и яки, с които да се заредят с „вълшебна сила“, за да могат да му помогнат в раздаването на подаръците и в предаването на неговите добри пожелания.

Разбира се, намериха се и малки помощници. Не беше лесно да се побегнат „джугжетата“ измежду толкова много добри деца.

След това Микулаш поздрави от екрана децата от детската градина, като се обърна с няколко мили гуми към всяко едно от тях. Разбира се, прозвучаха само хвалебствени гуми, защото какво друго може да се каже за тези прекрасни деца? В нашата градина има умни, изобретателни, послушни деца, има добри гимнастици, оригинални художници, чудесни певци, разказвачи, сладкодумни куклени актьори, прилежни помагачи и още какви ли не таланти. Малко се стреснаха, когато добрият старец ги позова по име и разказа какво е узнал за тях с вълшебния си телескоп. Децата, естествено, му отговаряха така, сякаш и той беше сред тях. Когато започна да ги оглежда, за да разбере с кои дже деца още не беше говорил, всички се нагневяваха да му помогнат.

В коридора пък се беше случило чудо. Прег шифчето на всяко мъниче се беше появила по една торбичка с лакомства.

По паркета на коридора може би и до днес личат следите на галечните снежни планини, ако не са се разтопили вече. Но и да са се разтопили, пак не е бега, защото приказката продължава да живее в сърцата ни.

КАТАЛИН ДОНКО-РАЦ

VIRTUÁLIS MIKULÁS

Az ajándékosztogató, mosolygós, pirosposzsgás arcú Mikulást december elején minden gyerek izgalommal várja. Számolják a napokat, vajon mennyit kell aludni, amíg megérkezik? Nem is lehetett másként ez nálunk sem. Számolgattunk mi is, verseltünk, énekelünk bolgárul és magyarul, lerajzoltuk a szarvasaival repülő rötszakállú, jóságos apót. Csak mielőbb ideérjen!

December 7-én reggeltől csengő-bongó énekszó fogadott minden hozzánk érkezőt. Simon Attila, a Mallo Teatro színházi társulat előadója – aki hetente két alkalommal kíséri zongorán az énekes tevékenységeinket –, ünnepi műsorral készült, melyet csillogó szemmel hallgatott a gyereksereg. Mesés történeteit és zongorázását játékokkal tette színesebbé.

Majd elérkezett a várva-várt pillanat. Ovisaink bársonyaltalpakon beosontak az irodába, elhelyezkedtek a számukra kikészített székeken, és a számítógép monitorján feltűnt, az online érkezett Mikulásapó. Dobozba rejtett manósapkákkal, gallérokkal lepte meg az óvo néniket, "varázserőt" kölcsönözve nekik, hogy segíthessenek a jókívánásai tolmácsolásában és az ajándékok kiosztásában.

Persze, manósegéd is akadt bőven, a sok jó gyerek közül nem volt könnyű választani.

A Mikulás aztán videóüzenetében köszöntötte az óvodásokat, és mindenkihez intézett néhány kedves szót. Persze csupa

jót, hiszen ilyen sok jó gyereknek csak ez való. Vannak itt okos, leleményes, szófogadó gyerekek, vannak szépen tornázók, színesen rajzolók, csodaszépen éneklők, átéléssel verselők, mesélők, színes szóval bábozók, szorgosan segítők, dolgozók, s persze még sorolhatnám. Kissé megszeppenne álldogáltak ahogy a jóságos apó megszólította őket, és mesélt arról, mit is látott bűvös távcsövében. A gyerekek természetesen válaszoltak neki, mintha a valóságban is közöttünk lenne. Amikor körbetekintgetett, hogy ki is az a két gyerek, akiket még nem szólított, kórusban segítettek ki.

A folyosón pedig valósággá vált a csoda. A Manók minden gyermek szekrényénél egy-egy finomságokkal megrakott zsákocskát helyeztek el.

A messzi hegyek havát lábnyomaik a folyosó parkettjén talán még most is őrzik, ha azok időközben el nem olvadtak. De ha elolvadtak is, se baj, hisz a mese szívünkben tovább él.

DONKÓ-RÁCZ KATALIN

ЕДНА ПО-РАЗЛИЧНА КОЛЕДА ИЛИ КОЛЕДА ВСЕКИ ДЕН

По традиция в българското училище всяка година се организира Коледно тържество. Песни, стихотворения, питка с шарена сол, усмивки и грейнали лица... Тази година беше по-различно.

Заради забраната за събиране на голям брой хора на едно място нямаше Коледно тържество. Но пък имаше Коледни тържества. Всеки ден беше Коледа. Цяла седмица отделните класове си имаха свое тържество с учителката си. Имаше ги усмивките, грейналите лица, торбичките с лакомства от Мукулаш. Добрият старец ни беше оставил торбичките, които чакаха децата да гойдат да ги вземат. Имаше и по една книжка за всеки. Имаше игри, кръстословици, песни. Имаше и изложба от най-красивите рисунки свързани със зимата. Класните стаи се изпъл-

ниха с Колеген дух. Освен на улица „Байза“, Коледно настроение имаше в Халастелек и в Сигетсентмиклош. Дори и разделени по класове, децата успяха да почувстват духа на празника, отново да се докоснат до българските традиции, а някои от тях дори да кажат: „Ех, колко са хубави българските обичаи, ние имаме само рибена чорба.“

Дори и разделени ние се опитваме да запазим цялото, което сме. Нека бъдем здрави и силни!

ЕЛЕНА БАТИНКОВА

KARÁCSONY MÁSKÉNT, AVAGY KARÁCSONY MINDEN NAP

A bolgár iskola hagyományosan minden évben megrendezi a karácsonyi ünnepséget. Énekszó, szaválás, bolgár karácsonyi kenyér (pitka), mosolyok, ragyogó arcok... Idén egy kicsit más képp alakult.

A gyülekezési tilalom miatt nem volt karácsonyi ünnepség. Voltak viszont karácsonyi ünnepségek. Minden nap karácsony volt. Egy egész héten át az egyes osztályok saját ünnepséget tartottak tanítónőjük vezetésével. Megvoltak a mosolyok, a ragyogó arcok, a nyalánkságokkal teli csomagok a Mikulástól. A jó öreg itt hagyta nekünk az ajándékokat, s azok várták, hogy a gyerekek eljőjenek értük. Voltak játékok, keresztrejtvények, énekek. Karácsonyi szellem lengte be az osztálytermeket. A karácsonyi hangulat a Bajza utca mellett nem hiányzott Halászteleken és Szigetszentmiklóson sem. Ha osztályokra bontva is, a gyerekek át tudták élni az ünnep hangulatát, kapcsolatba tudtak kerülni a bolgár hagyományokkal, olyannyira, hogy néhányan azt mondták: „Eh, milyen szépek a bolgár szokások, nálunk bezzeg csak halászlé van“.

Ha külön-külön is, de igyekszünk megőrizni mindazt, ami vagyunk. Mindenkinek sok erőt és egészséget kívánunk!

BATINKOVA ELENA

ПРИЗИВ 1% FELHÍVÁS

Дарете 1% от данъка си на българските организации и на Българската православна църква в Унгария

Танцов състав » Янтра «
Данъчен номер: 18704950-1-42

Фондация Про скола българика
Данъчен номер: 18066184-1-42
Дарявайки 1% от доходите си на Фондацията, вие дарявате вашите деца, инвестирате в нашето бъдеще.

Българска православна църква в Унгария Технически номер: 0372

Ajánlja adója 1%-át a magyarországi bolgár civil szervezeteknek és a Magyarországi Bolgár Ortodox Egyháznak

Jantra Néptánc Egyesület
Adószám: 18704950-1-42

Pro Schola Bulgarica Alapítvány
Adószám: 18066184-1-42
Bevételének egy százalékával saját gyermekeit és közös jövőnket támogathatja az alapítványon keresztül.

Magyarországi Bolgár Ortodox Egyház Technikai szám: 0372

Дружество на българите в Унгария
Magyarországi Bolgárok Egyesülete
1097 Bp., Vágóhíd u. 62. · tel.: +36 (1) 216-6560
<http://www.bolgaregyesulet.hu/>

Българско републиканско самоуправление
Bolgár Országos Önkormányzat
1097 Bp., Fehér Holló utca 6. · tel.: +36 (1) 216-4210

Столично българско самоуправление
Fővárosi Bolgár Önkormányzat
1097 Bp., Fehér Holló utca 6. · tel.: +36 (1) 216-4210

Български културен институт
Bolgár Kulturális Intézet
1061 Budapest, Andrásy út 14. · tel.: +36 (1) 269-4246

Посолство на Република България в Унгария
Bolgár Köztársaság Nagykövetsége
1062 Bp., Andrásy út 115.
tel.: +36 (1) 322-0836, +36 (1) 322-0824

Активен наблюдател
Bolgár Nemzetiségi Szószóló
1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19 · tel.: +36 (1) 441-5435

Българска православна църква
Св. св. Кирил и Методи
Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Pravoszláv Templom
1097 Budapest, Vágóhíd u. 15. · tel.: +36 (30) 496-4997

Архимандрит Атанасий
Atanaszj archimandrita
tel.: +36 (20) 291-5825

Българско училище за рожен език
Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola
1097 Bp. Fehér Holló utca 6.

Българска гвезична малцинствена
гетска градина
Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda
1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (20) 250-7339

Български културен, документационен
и информационен център
Bolgár Kulturális, Dokumentációs és Információs Központ
1097 Bp., Fehér Holló utca 6. · tel.: +36 (1) 216-4210

Издание на **БЪЛГАРСКОТО РЕПУБЛИКАНСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ**

РЕДАКЦИЯ
Виолет Доци (главен редактор),
Кирил Наг, Йордан Тютюнкoв
– 1097 Будапеща, ул. Фехер Холо 6., +36 (1) 216 4210

ОТГОВОРЕН ИЗДАТЕЛ г-р Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Канцеларията на министър-председателя, Столичното българско самоуправление и на Българските самоуправлени-ния в I., II., XII., XIII. райони на Будапеща, Уйпеш, Терезварош, Йожефварош, Белварош-Липотварош и в Дунакеси, Дебрецен, Мишкоц и Сигетсентмиклош

A BOLGÁR ORSZÁGOS ÖNKORMÁNYZAT kiadványa

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG
Dóczy Violetta (főszerkesztő), Nagy Kiril, Tütüncov Jordan
– 1097 Budapest, Fehér Holló utca 6., +36 (1) 216 4210

FELELŐS KIADÓ dr. Muszev Dancso

Megjelenik a Miniszterelnökség, a Fővárosi Bolgár Önkormányzat és az I., II., XII., XIII. kerületi, az Újpesti, a Terézvárosi, a Józsefvárosi és a Belváros-Lipótvárosi, valamint a Dunakeszi, a Debreceni, a Miskolci és a Szigetszentmiklósi Bolgár Önkormányzat támogatásával.

ISSN 14163098

NYOMDAI KIVITELEZÉSÉRT FELELŐS
FesztNet Kft.

DESIGN ÉS NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS
Ruszev Dimitar

A kulturális rendezvényeink és táboraink támogatója:

Изследователски институт
на българите в Унгария
Bolgár Kutatóintézet
1097 Bp., Fehér Holló utca 6. · tel.: +36 (1) 216-4210

Унгаро-Българска Стопанска Камара
Magyar-Bolgár Gazdasági Kamara
1092 Bp., Ráday u. 33/a. · +36(30)655-9589
www.hbcc.eu

Ресторант Царевец
Carevec Étterem
1097 Budapest, Fehér Holló utca 6.
tel.: +36 (20) 417-8576

